

చా ద్దేశ్యాల చైత్రము
1922

గాడేపల్లి నాగేశ్వరరావుగారికి

—

కాకినాడ సిటీజన్ వారిచే ముద్రించినది
ప్రకటింపబడినది.

మొదటి కూర్పు.

1922.

50

చాదస్తాల చెల్లమ్మ !

రామేశ్వరము, కాశీ, పర్యాగ, గంగా మొదలగు శ్రేణిముల్నియు జక్కగాచేసికొని నానయోగ్యమైన కాటిపట్టుగ్రామమున జరమావస్థ జరుపుకొందమని ప్రవేశించిన చెల్లమ్మయు నామెయన్నవి న్నవ్వువధానియును, వీరిద్వరు పాపమేజోడకులు. ఇహ్మండంపంతులుగారి పెరటిపాచిల్లో కాలించెను. పోటుచేసి వచ్చినప్పటినుండియు దక్షిణ లద్దకట్టకొని వండుకొని కాలక్షేపమునర్చుచున్నాడు. చెల్లమ్మకాతా స్థలపురిటిలో నేనైవ్యమువచ్చినది. అశేవిధముగా వచ్చినదో చాలమందికి తెలియదు కాని యాశుయన్నయ్య విన్నప్ప కొక్కనికే తెలియను. అందులోపంత చిత్రమేమియు లేదు. నీమై శిల్పిదండకులు మెట్ట పొట్ట మీదనుండగనే వ్యవసాయదాల్గు పర్తకులకు భాగ్య

ము కడుపుకక్కు రిగో యెండులకో జక్కియిచ్చినట్లు
 నీమె తల్లికడుపుకబడ్డప్పజే గర్భదరిద్రో దోషమున పె
 ల్లోపెల్లోయని యేప్పుచువచ్చిన పెద్దయ్యగారి నిర్భం
 ధముచేతను స్యాకాలము వలనను పదివందలరూపా
 యీలకు జట్టినివాహ మొన్ననై చిరి. కాని యాతల్లి
 దండ్రిలకు వేయిరూపాయితే దక్కినవికాని పెద్దయ్య
 య్యగారు పెండ్లాము కీర్వోదయమైనా చూడకుండా
 యాలోకములోనున్న యవ్వరసల నంటికొనుటకుగా
 లోలు గభాలున రవావాడైపోయినాడు. పరిమరి నాలు
 రోజులకే చెల్లమ్మ భూపతనమైనది ఆలోచననే యి
 రుగుభూరుగవారామె పెగవయన్నారు. కొండలు కో
 డెగాండు) కోతులులాగున నవ్వజొచ్చినారు. కాని
 యుప్పటినుండి యారురోజులూ పండితిమండలిలో మ
 జ్జావాగ్యుర్థమై యాతిరుకామె పెగవయే యేమిచే
 యుదుము దానిపొరబ్రమ్మ పు స్తికట్టకుండానే భూమి
 పొడ పుట్టకుండానేనుడునుభృలేని మాటలటించి

బొడ్డుగోయకుండానే జట్టివాహము వాగ్దత్తములోని
 కివచ్చి శాస్త్రార్థములబట్టి యామె యాపెద్దయ్య పే
 రుచెప్పకొని ఉన్నంతకాలము వైదికమైన తలచెడి ఆ
 ధీనముతప్పి లేటుసువాసినలె ముంపమోయకతప్పద
 ని తీర్పుచెప్పిరి. అంతకుండి కూచల్లమ్మ యట్లే పె
 రుగుచున్నది. ఇప్పటికి భూమికన్నెండైనదో యన్ని
 యేండ్లు యించుమించుగా నామెకు శాశ్వతమని చి
 న్నప్పటినుండి నేర్చుకొన్న వైధవ్యముగనుక నామె
 యాచారములలో నానందాయములలో ఉష్ణపిండి
 చేసికొనుటలో పిండినటువంటి జాలింతరాలైన పె
 ర్లకూతులైన మేపుటలో పొచిపనిచేయుటలో సాం
 ప్రదాయములలో స్వవిధమైనదిక వలనహారములలో
 తద్దనములలో పొచిచీకాతి యెప్పుడో వివాహములో
 స్థానీపాకములో గాని ఏమి పిండిపిసిరించవలెనో వచ్చు
 నానగోయవలెనో మునుటలో మహానీవిమరాల్తై.
 యేనాగోగొన్నా అనుక్రమించిచేతు చెల్లమ్మ

ప్ప అది యేలాగ యిది యేలాగ" అని యడిగించు
కొని యందఱితలలోను నాలుకయై కాలక్షేపమొనర్ప
గల్గుచున్నది.

ఆచారములలోనున్న మెలకువలన్నియు బూ
ర్తిగాదెలియును. యేదిముట్టుకొని యేదిముట్టుకొనగూ
డదో యేదివండి యేదివండగూడదో యేవస్తువేకాల
మున నెక్కడ జాగ్రత్తచేయవలెనో యీబాపతు
గూటచిక్కులన్నియు నాస్తామలకమనలె మొలవే
ళ్ల బెట్టుకొని యడిగిస్పడు చెప్పటయేకాక యెక్కడ
నా యేమార్యము లేడవచ్చినా యప్పుడే స్ఫరించి
యెట్టివారివల్ల నదినంభవించినా జంకక మొగముమీ
ద తుభుక్కున నుమిత్రవేసినట్లు కట్టెవిడిచి పొయ్యి
లో బెట్టునట్లు కంగువ కంచుగంటవలె మూడుము
క్కలుగా ముచ్చటంపగలకు. స్వయముగాచేసి చూ
పించే యాచారముల బుట్టిగూటచే యామెనెవ్వరు లే
తీచూడనైన జూడలేక యేమియన్నా యట్లు కిక్కురు

మనకుండా చేసినా లే దిద్దనొనుటయో లేకపోతేనోరు
 మూసుకొని యూరుకొనుటయో జరిగించుచుందురు.
 ఈపురుటిలోనుండియు జరుగుచున్న ఈవచాచిత్రమంత
 యు వ్రాయవలసినచ్చినచో నొకభాగవతమంత పు
 రాణమై ముగ్ధులశాస్త్రేయ పురాణమువలెనోమై కల
 కాలుము నుండవలసివచ్చును. స్థాళీపులాక న్యాయము
 గా సక్కడక్కడికధలే యక్కడముగొల్పి యమ్మక్క
 చెల్లా; యనిపించకమానవు. నాయారోనాడు వైధవ్య
 ము స్థిరపడినదికదా; యాపైనిరోజునుండి బిడ్డకు స్నా
 నమువేళ వసుపునాము పెట్టని యొకసందేహమున్న
 డగులో వసుపుకొమ్మగల్గిన భారపుగుండ యెట్లువే
 యవచ్చునని యొకసర్వశాస్త్ర విచారణోపాంశము
 న్ను, తరువాత నన్నిటికంటె గట్టిచిక్కైన దేదీయన
 గా బిడ్డతలకు నూనెరాసి దుష్ప్రవచ్చునాలేదా! కేశ
 ఖండనమా: మండినమా? యనియే. ఈవిషయముల
 తోబాటు చనుబాలుకదా త్రాగుచున్నది! బాలింత

మొనర్చి వెల్లువలాయలు తినవచ్చునా? లేక చెల్లమ్మ
 కు తిండితినేయామి వచ్చేవఱకు తల్లి యుష్పపిండి తి
 నవలెనా; ఒకవేళ ఉష్పపిండియే తల్లి తిన్నయెడల నా
 మె పుణ్యస్త్రిత్వ మేమిచేయవలసినది? ఇట్టి గట్టిచిక్కు
 లు తటస్థించి యామెతండి? తక్షణమే యాయూరి
 లోనున్న సదాచారనిర్బంధినీ మహాసమాజమున కడ్డ
 తెట్టి యుమర్తంబుమీటింగు చేయించినాడు. అప్పు
 యూరుగల పండితమండలి యొక్క నానాతంత్రాలుప
 డి పూర్వశాస్త్రములు వెదకివెదకి నేరారే తుదకు ధర్మ
 శాస్త్రములోగల నారిమల్లు వెలిబుచ్చినారు. బంగళా
 లోనే వైద్యమువచ్చిన యాడుగారు పసపుకు బగు
 లు విగ్రహి న్నానమలవేళ వాద్యమునూ, భార
 పుగుండలో ఉపసప్రాయముగా పసుపుకొమ్మ తగు
 లవచ్చును. పసుబాలవిషయమై యొక్కటియేమాట
 యామెకు అన్నప్రాశన మైయేవఱకు తల్లియే వైధ
 వ్యలక్షణము లనుభవించనిచ్చగించిన నో విష్ణుకేమాత్ర

ము హానిరాకు-డా చనుబాలుపట్టవచ్చును. అని నం
 శయదిచ్చేదమునచ్చి. పుచ్చుకున్న పేయసూపాయి
 లలో నగభాగము తల్లిసగలనిమిత్తమై ఖర్చుకావెట
 చేసనున్న తండ్రి ధర్మశాస్త్రమున కడుగుబాటని మ
 హా-హందవ బ్రాహ్మణుడవెటచేతను, అనాటినుండి ధ
 ర్మశానిరాకు-డా తల్లికి దైధవ్యలక్షణములన్నియు ప
 ట్టిచినై చెను. అంతటితో సాము మన చెల్లిమ్మ పై
 ధవ్యము కొంతభారముగ్గినది. కాని అన్న ప్రాశనము
 నాకే పరమాన్నమునకు బదులుగా ఉప్పుపండి ముట్టగ
 లోగల్గి గుద్రాక్ష కాయలో నానించి గనుక పాపభ
 యము శేకపోయినది. అక్కడనుండి విడుచు పొలుతే
 దు కాటుకలేదు. ఇప్పుటి నవనాగిరకపుట్టిల్లలోని చి
 టివిడ్డిలువలెనే ఘోడిపై ధవ్య ముచుధవించినది. రె
 కింధ వచ్చి తప్పటడుగులనాడే యొచ్చెమ్మల్లె ధి
 ర్మమూ అని పాదగయ్య త్రీన్నానము విభూతిలేవ
 నము ముకలో రుద్రాక్షధారణము నామెకు సిద్ధించి

నవి. భూపతనము కాకుండానే బొట్టబొట్ట పోవలసిందే
 ల్లమృతు కీరపానమునాడే యాచారము మడితడి వ
 చ్చుటలో నాశ్చర్యమేమున్నది? అప్పటినుండి తప్పేజ
 కావుటకు యరుగుపోరుగునున్న బాలరంధ్రానమాది
 ములో బనాయిగపబడి చక్కగా చాదస్తాలశ్లోమ
 కాజొచ్చినది.

ఈమెయన్న విస్సప్పావధాని పుట్టినవధాని
 యే; కాని చదువుకొని సంపాదించిన వెట్టచిరుమమా
 త్రముకాదు. అతిదెనుబడేండ్లుచాటినా ఖమ్మచూర్యులు
 వలెనక్కలితబ్రహ్మచారి. తలిదండ్రులుబ్రదికియున్న
 న్నినాళ్లు నాతనికి మూడుముళ్లుపడుటకు విక్రవ్రయ
 త్నమునర్చిరి. కాని చెల్లమ్మకొఱకుచ్చుకొన్న వేయి
 రూపాయాలు తల్లినగలకు తండిరేణుఖాదస్తావేజ తీ
 రాత్రినమునకు తరువాత నేమైనాయంటే ధర్మసందే
 హములుతీర్చి పదిమందిలోను పరువునిలబెట్టుచువచ్చిన
 పద్మతాళకాస్త్రోష్ణవారికి ఖమ్మలయిపోయినది. మళ్ల

యొక బట్టి వివాహము చేయదుమంటే తల్లికివచ్చిన య
 పూర్వపై ధన్య లక్షణము, చే వాపాటియదృష్టము మ
 పట్టినదికాదు. ఇక నాల్గు విస్సవ్వావధానిగారికి పెళ్లి
 కాగలదు? కార్యములేక నిలుపుబెంగబడి తల్లిదండ్రు
 లు పరలోకము తరలియేగినారు ఇక చేయునదిలేక వి
 సస్పష్ట పిత్రీయమైన ముమ్మానికచెంబు శెల్లగాతోమి
 చెల్లెపెక్కుతనకు లోటురాకుండా కాపాడుచున్నాడు.
 అంతటితో నాననివివాహఫటాశ యందటికి తీరిపో
 యినది జరిగినన్ని నాళ్లకై యాళ్లోకాపురముచేసి త
 రువాత రెండివయూరికి ప్రియాణమొనర్చి ముమ్మా
 నికచెంబే అక్షయవారాగా కల్పవృక్షముగా గాలక్షేప
 మొనర్చుచున్నాడు. విస్సవ్వావధానిము తండ్రిపోలిక
 వాడటచే మహాచాదస్తముగా ధర్మశాస్త్రములను
 గుదాటకుండా పై వానుగ్రహమువలన తంటాటుపడు
 చున్నాడు. ఇట్లగీరిర్వరు బ్రహ్మాండపంతులుగారి పె
 రటిసావిట్లో ప్రగీతించినదిలగాయతు పంతులుగారి

హాయిగా నిద్రపట్టుచున్నది. ఎందుచేతననగా నీయ
న్నా చెల్లెండ్ర కేరాతిక్రిముగూడ నేదేనొక యాచార
మువిషయమైయో సాంప్రదాయముగూర్చియో ధర్మ
సందేహమువచ్చి రాధాంతసిద్ధాంతము కాకుండనుం
డరు. ఆనందపీఠో శేషెట్టిదొంగోడా పంతులుగారిం
ట్కిరా సాహసించుచు కనుకనే యట్లు గుండెలమీద
చేయివేసికొని యాయనపండుకొనేవాడు.

మన తత్వగనితల్లి కప్పగారికోడలి మైలపల్లిలో
యా కాదాయన్న విషయమొక్కసారి వాగ్దోహకు డ
గాయిదాపడి రెండురోజులు రెండురాత్రులను హోరా
హోకిని ఘోరమున ధ్వజించి రోళ్ళిరొక్కడు చింకిచేట
లు చేపురుగట్టలు పులుపుచాకలు పొయ్యిలోఘట్టలు
నన్నీ కూడా చింహునందట మైపోయి యాఖరుకు పో
లినువారువచ్చి ముమ్మానిక చంబు నడరాన్నాకైకొ
ని కాసంతతీర్పు చెప్పలేనేగాని చల్లారినదికాదు. సత్య
ముపివంటి బ్రహ్మాండంపంతులు గారుగాని యంతకం

"ఓ మొదలమొదలు, నెలదాతయై యడుగనివారిది పాపముగా పరోపకారార్థమే బ్రదుకుచున్న యాయనభార్యకాని యెప్పుడూవీర్ని పంచనదలి పొమ్మని పొడుచుకొని తివలేదు కనుక నిన్నినాళ్లు గడుచుచున్నవి. ఉదయము కాకుండానే చెల్లమ్మ యాయూల్లో యెవరియింట్లో లేగడికాకుండా చూడూకాకుండా పాలూలేకుండా పెయ్యకాకుండా యుండే యావున్నదో వాకబుచేసి యుంచికొని గుమ్మడికాయయంత గోమయము విశ్వప్రాయత్నమువీరిద శ్రీశ్రీయని మేలుకొల్పులు వాడుకొనుచు అకణోదయ మయేసరికిచల్లగా బట్టకొనిపచ్చేసె. అప్పటికప్పుడే విన్నప్పలేచి కల్పకృత్సములువీర్చికొని పెరిటినూతిడ ఖిచ్చి ఖిచ్చిమని నాల్గుచేదలుసేల్లి న్నానముచేయుచుండేవాడు. అంతలోనేచెల్లిమృతవచ్చి; "అన్నా నీమొగమింత యేబ్రాహీమైనావేమిటి; నూతిలో గోమయము వేయనిదే చేదముట్టించినావా;" యని కొంచెముతనగా నిమ్మకాయ

యంత గోమయము నూతిలో వేసి పోసుకొంటూవున్న
 చేదలో కరక్కాయంత పడవేసి పవిత్రమొనర్చేది.
 విస్సవ్వయట్లు చెల్లమ్మచేత చీవాట్లుబడినా న్యయము
 గానెంతో నిష్ఠనీమముగలవాడే: ఆఖరుకు పవిత్రన్నా
 న మొనర్చినవాడై తులశికోటపద్ధ ప్రక్కవేయున్న
 పెద్దదిమ్మై పై సుఖాసీసుడై యథోచితవిమయమునకు
 సంఖ్యావందన మాచరించుటకు మొదలుపెట్టెవాడు
 రాగిచెంబుమీదనుంచిన గుల్లిచెంబులోవైచిన బుల్లి
 యుద్ధరణితో రెండునీళ్లు చేతబోసికొని యతినిష్ఠతో
 కేశవాయనియూచమనముచేసేవాడు, కాని పాపమందు
 లో ఉదాత్తమొట్టి పలుకులేదని నందేహించి ధూః
 ధూః యని మళ్లీ యీసారిమళ్లీ పట్టుదలతో కేశ-
 వాయని యుచ్చరించెవాడు కాని యీమాటవలే సా
 దయికావలసినదానికంటె పొక్కుపెక్కుడై నదని యీ
 సారి తప్పక తప్పలేకుండా చెప్పటకై యత్యంతశ్రీ
 ధతో నుద్ధరణితోనినీళ్లు చేతిలోబోసికొని కేశ-వాయ

నేనాడు ఛెన్-యేభ-ధూ: ధూ: యీమూరియనలేత
 గులుపడినదని యాఖరునకెట్లో యష్టకప్తములుపడి కే
 శవవామములు కడతేర్చేవాడు, ఆమధ్య చేదనీళ్లతో
 నొకసారి అంటగిన్నెలతో నొకతూరి ముగ్గుబుట్టలతో
 నొకమూరు అక్కడకువచ్చి తవకున్న వంధ్యవందన
 పొందిత్యవిశేషము లేటపడునట్లు దిద్దబ్రయత్నించేట
 పుటికి విస్సవ్యకక్కడలేని కోవమువచ్చి గోడూచెడి
 యెంతోకష్టపడి ఉత్తివంతువకకు వచ్చిన వంధ్యవం
 దనమును మర్చి తంటాలుపడేవాడు. ఇట్లెట్లోకష్టపడి
 జాముప్రొద్దెక్కునప్పటికి అర్ఘ్యప్రదానమువలకైవ
 యూడ్పీయూప్రొద్దెకదినమాత్ర మొనర్చిచెల్లిమృత్యు
 చ్చిన చెంబుచేతబట్టి సీతారామాభ్యాంసమః అనుట
 కేగేవాడు. అక్కడమండి మనచెల్లిమృ మెల్లగ మన్న
 గుడ్డలన్ని బిందిలోకుక్కుకొని చీమంతచింతివండు చే
 తబట్టుకొని నీలాటిరేవున కేగుచెంచేది. పురటిలోనే
 పోయిన మొగునివోట్లో చిక్కుకొంటాయేమో యని

బాగారిగాడి ధర్మమాయని బుట్టచలిమిడి గుండుక్రింద
 చెక్కించివేయుట యలవాటచే లెక్కపెట్టవీ
 లులేదుకాని నిశ్చయముగావెంట్రుకుకొక్కవేయిచేద
 లనీళ్లు పోసికొని ముందుబుట్టచదువుకొనుట యామె
 యాచారములలో మొదటిపాఠము. బట్టతడియుటకెం
 తయైనా పదివందలచేదలు కాకతప్పదు. కుడిచేవిలో
 కొసరికొసరి కొన్నిచేదలు యెడమచేవిలోని కన్నిచేద
 లో లెక్కలేకు. పాదములు రాలిబండమీస. నొక్కి
 నొక్కి రాసిరాసి రాపాడించుట కథమము ఆనూతిలో
 నీళ్లన్ని కాకతప్పదు ఈమధ్యతనకు నమివముగానే
 పుణ్యస్త్రినచ్చినానరియే మట్టిమొదటినుండి అనగాబు
 ఱ్జితడువుట దగ్గరనుండియు స్నానము ప్రారంభించవ
 లసినదే గృహచారముచాలా యామె చేదస్తపున్నా
 నమునకు వేచికొనియుండలేక యేబాబాకరవుటాడు
 దిస్తునా యవతల్లివైపు చేదయాడించినదంటే అంత
 తీతో ఆనూయి ములబడిపోవుట తటస్థంపకతప్పదు.

అందుచేతనే భావకమండినప్పుడెల్లా పెద్దదబ్బకాయ
యంత గోమయము పైటకొంగునగట్టికొని తెచ్చికొ
ని భద్రముగా నూతిగోడకంటించి చేదనీసినప్పుడెల్లా
నూతిలోకాస్త చేదలోకాస్తా అనీళ్లక్కడ వినియోగిం
చునో యిక్కడకాస్తా యిట్లు గోమయముతో పరమ
పవిత్రమునర్చుచుండేది అప్పుడుమార్త్రము కొంచెము
సూచుగా స్నానముతేలుటయున్నది ఇటు నీట్లు దో
డుకొని భుజముమీద బిందిబెట్టుకొని గూడయంతిచే
దతో చేదెడునీళ్లుబట్టుకొని యడుగడుగునకు కొంచె
ముకొంచెము దారిలో బోసికొనుచు దారిలోనొకజేత
మసిబొగ్గున్నదేమో యని వంగివంగి పరకాయించి లే
దని నిశ్చయించుకొనుటలో పదిమంది సాక్ష్యము వు
చ్చుకొంటేనేకాని యడుగుపెట్టదు. అట్లామె యతిశా
గ్రహిగా పరమసిద్ధాగరిష్ఠయై ముంచినీళ్లు దెచ్చుకొను
దారిలో గ్రహచారముచేత మాలవాడెదురుపచ్చినా
లేక మాలవానివలె వర్చస్సుతోనున్న పోషియొకడు

వచ్చినా బండబూతులుతిట్టుచు నాబిందెకునీళ్లు భల్లు
 న పాటబోసికొని మల్లీ పునఃప్రణామమ్య యని మొ
 దటిమండి అనగా స్నానముదగ్గఱనుంచీ ప్రారంభించి
 తంటాలుపడవలసినదే; పావమాచెల్లమ్మ యేకోటనా
 మూడుసార్లు బిందెనీళ్లుపాటబోసికొననిదే యిల్లుచేరలే
 దు. ఈమె నీళ్లు యిల్లుచేరేటప్పట్కి తప్పక రెండుజా
 ములు కాకమానదు. అంతట పౌఋణ్యలో నిష్కరాజవే
 యుట యొకగంట పట్టకమానదు. పొదుగమ్మ యెంత
 టిమడితోనిప్పించిననూ చెల్లమ్మ చెంబుకునీళ్లతో శు
 ధ్ధిచేసికొననిదే చేతితోనైనా ముట్టుకొనదు. అందుచే
 తనే యానిష్కచప్పగాచల్లారి మల్లీపొగలేచునప్పట్కి
 చెల్లమ్మయూపిలిత్తులలో కొంతబలము ఖర్చుకావ
 లెను భగవంతుడిచ్చే కొంతగాలీ ఖరారుగావలెను.
 చచ్చిచెడిరాజననిష్కలలో దాపెట్టినపుల్లలలో నొక్క
 టియైనా యాచెల్లమ్మ శుభ్రముగా పేదనీళ్లతో కడి
 గికడిగి శుద్ధిచేసికొనకుండనుండదు. ఇకవంట ప్రారం

భించునప్పటికి డెబ్బదితరములనుండి యాలోకిమునకే
 గినయందఱు తాతయ్యలుదిగి వచ్చితిరెదరు. అక్క
 డి యాచారములలోనిగమ్మత్తు యింతింతయని వర్ణిం
 పజాలము కట్టుకొన్న బట్ట యారుడల చూపినదన్నప్ప
 ట్కి మల్లి పదిచేదలు నెత్తిమీదపోసికొనరావలసినదే
 గుడ్డనుండి కొంగునుండి కొలకులనుండి కనుబొమ్మల
 నుండి కాళ్లుచేతులనుండి యాసీళ్లుయల్లు కారకపోయి
 నచో చెల్లమ్మకేమాత్రము తృప్తియుండదు. కూర
 వండినతరువాత నన్నము వార్చవలసినవచ్చినచో మల్లి
 పోయ్యి అలుకవలసినదే; పులుసుపెట్టిన పోయ్యి
 మీదనింకనేమియు వండగూడదు. పోపుగరిటి పులుసు
 లో నెప్పుడుపెట్టినా యాగరిటి మల్లిపనికిరాదు. అన
 గా నాగరిటి సరబుబైడిపేడలో పాతిపెట్టినగాని శుద్ధి
 కాదనియే యావిడయభిప్రాయము. ఇట్లుచచ్చిచెడిచే
 యంగలవిన్నపము లొనర్చినంత తయారుచేసి యప్పు
 డేవచ్చిన యన్నయ్యమీద నటుకాస్తా యిటుకాస్తా

వినుగుకొని పొద్దున్న యలికినవసారా మల్లియప్పడు
 తుడిచి కొంచెము గోమయముతో కుదించికుదించి ప
 విత్రమొనర్చి మూడుసార్లుకడిగిన యరటాకుమల్లి గో
 మయపునీళ్లతో శుద్ధిచేసికొని యాతడినేలమీద చక్క
 గబబిచి మల్లి నాల్గు నీళ్ల చుక్కలు చిలకరించి అన్నము
 తప్పేలా యంతరిక్షమార్గమునుండి యట్టేపట్టుకొని
 వచ్చి చచ్చేచావుపైన వణ్ణమువడ్డించేది. అన్నముత
 ట్టేలా యట్లావడ్డించినతరువాత నాప్రాయ్యమీద బె
 ట్టగూడదు కనుక క్షాంతివలెగా దిగవిడిచి చేతులు
 గడిగికొని కూరవడ్డించేది. గ్రహచారముచాలక నే
 యియిలక్కో యున్నయెడల నందు మల్లీరవృంత గో
 మయముచేసికొని కాచుకొనకుండా యెప్పుడు వడ్డించే
 దికాదు. విన్నప్పవధాని భోజనమొక యజ్ఞమైపోయే
 ది; వడ్డించేచెల్లమృత చేతులుగడుగుకొనుటకు అన్న
 మీద సవ్వడవ్వకువచ్చె యవచారములకుదలై పేదనీ
 ల్లకు మొత్తముమీద రొండునిండిలనీ, ఖర్చుఅగుచుం

జేపి. ఈ గాథపడలేక విస్మయభావము యొక్కదనై నా
 గోదామడలలో భోజనము దొలుకునన్నా సరిగ్గా బ్ర
 దుకునేవుకాయని పాతిపోవుచుండేవాడు. ఉన్నరోజు
 లలో చెల్లమ్మతోదనము చంద్రోదయమునకు బూర్తి
 యాట యలవాటు భోజనమైపవెంటనే ప్రోద్బుద్ధు
 చో తులశికోటకః, గోవిందనామాలు పాడుకొనుచు
 చెల్లమ్మపత్తిబుట్టలో నట్టులువేయుచు గూర్చుండుట
 యే యభ్యాసము.

ఆవిడగోవిందనామము లందఱివినలెగాక య
 ద్భుతముగానుండుటచే నాసమయామిన కామూరియ
 మ్మొక్కలండటా ఆలకించుటకువచ్చి చెల్లమ్మక్రితన
 హయముచేయుచుండేవారు.

దిక్కుమాలినవారికి గోవిందారామ.

దేవుడేదిక్కడి గోవిందా;

తండ్రిచేసినపాపము గోవిందారామ!

నిష్ఠనీపీడించు గోవిందా!

తల్లిచేసిన దోషంబు గోవిందారామ!
 కూతుర్ని తొట్టునూ గోవిందా!
 అటుకులకు అజీర్ణము గోవిందారామ!
 అమ్మోరి బాతర్లు గోవిందా!
 పురిటిలో పెల్లిళ్లు గోవిందారామ!
 బిడ్డల చంపుళ్లు గోవిందా!
 విధవల కెవ్వడు గోవిందారామ!
 వత్తియే గతియాను గోవిందా!
 వత్తులుచేయించి గోవిందారామ!
 కాస్త్రీకకనశాలు గోవిందా!
 కదురుపట్టినకాంత గోవిందారామ!
 కలుపుబాడగబోదు గోవిందా!
 అరోగ్యమిచ్చేది గోవిందారామ!
 ఆచారమంటారు గోవిందా!
 మొగంబుపొయినయమ్మ గోవిందారామ!
 మూలగూర్చుండు నే గోవిందా!

యాత్రాల్లుచెయ్యాలి గోవిందారామ!
 వాత్రాల్లు తోమాలి గోవిందా!
 పుస్తకట్టినవాడ గోవిందారామ!
 మొగడుకాడంటమ్మ గోవిందా!
 పెల్లాదుతానని గోవిందారామ!
 డబ్బిపైచాలమ్మ గోవిందా!
 బాలరండలబ్రదుకు గోవిందారామ!
 బాజారు సొరకాయ గోవిందా!
 ముసలిముండల బ్రదుకు గోవిందారామ!
 ముందుగాతిండమ్మ గోవిందా!
 గొడ్డరండలబ్రదుకు గోవిందారామ!
 దుడ్డుగంగాలమ్మ గోవిందా!
 కొడుకుతల్లులబ్రదుకు గోవిందారామ!
 కోడళ్ల కొరడాలు గోవిందా!
 విధవలనృప్తించే గోవిందారామ!
 బ్రహ్మకుగుడిలేమ గోవిందా!

కర్కాటకవాసినా గోవిందారామ
 దయాలుమునులెల్ల గోవిందా॥
 ఛైత్యేశాస్త్రాదు గోవిందారామ!
 దుబ్బాసూతుంటాడు గోవిందా॥
 దిక్కుమాలివారికి గోవిందారామ!
 దేవుడే దిక్కండ్రి గోవిందా!

ఇట్లెన్నినూర్ల పాటయో యామెకువచ్చును.
 ఆపాట పాడుచున్నప్పుడు ఒకలుపులకరించి వివవచ్చి
 న యమ్మొక్కలెల్లరు చేదస్తాలచెల్లమ్ర గోవిందనా
 మాలు అచ్చివేస్తే బాగుండేదేయమాత్ర యనుకొను
 చు నింటికిపోవుచుండును

సంపూర్ణము.

రబ్బరు స్టాంపులు.

అనేకరకముల అందమైన షేపులలో స్టాంపులు అతిచాకగా చెక్కబడును.

తారీఖు నెలల స్టాంపులు వగైరాలు కూడ యెల్లప్పుడు దొరకును. నీళ్ళు దస్కతు స్టాంపులు కూడ పరిశుభ్రముగా తయారుచేసి యివ్వబడును.

సి టీ ప్రెస్, కా కి నా డ.

10952

